

درد دل‌هایی به بهانه روز مهندس و روز

موفقیت‌های تاثیر گذار زن

در سراسر جهان، زنان

نقش مهمی در جامعه

دارند و علاوه بر کانون

خانواده در بازار کار نیز

سهم زیادی را از آن خود کرده‌اند. تبعیض‌های جنسیتی که در بازار کار اعمال می‌شد ریشه در تاریخ دارد اما در عصر معاصر توجه بیشتری به زنان شده و تلاش‌های بسیاری برای رفع این تبعیض‌ها صورت گرفته است. البته هنوز هم وجود نابرابری برای زنان در جوامع مختلف، کم‌وبیش وجود دارد.

هانا چراغی

روزنامه نگار

امروزه زن فقط نقش همسر، مادر و دختر را ایفا نمی‌کند و در جامعه جایگاه بهتری پیدا کرده و باید گفت به دست آوردن این جایگاه کار آسانی نبوده و نیست. با این حال، هستند زنانی که علاوه بر مدیریت خانه و خانواده، در جایگاه‌های شغلی حساس و سخت فعالیت دارند و توانستند ظرفیت و توان خود را به رخ بکشند و نگاه جنسیتی را تا حدی از بین ببرند اما هنوز هم این مسأله جای کار دارد و نیاز به اصلاح فرهنگی در سطح جامعه احساس می‌شود تا نگاه تبعیض‌آمیز به زنان در مشاغل مختلف از بین برود چرا که نقش زنان در جامعه حیاتی است و نمی‌توان منکر آن شد.

با توجه به این‌که زنان نیمی از جمعیت جهان را تشکیل می‌دهند، در دنیای امروز مباحث مربوط به آنان در اولویت قرار گرفته و عموم مردم به نقش بسیار مهم و حیاتی زن در سلامت روانی جامعه و خانواده واقف هستند. با این حال، تبعیض‌هایی در بحث اشتغال زنان وجود دارد که باید مورد بررسی دقیق قرار گرفته و سعی در رفع آن شود. مسلمانان به عنوان نیمی از جمعیت یک جامعه، در پیشرفت‌های مادی و معنوی نقش مؤثری ایفا می‌کنند و استفاده از ظرفیت‌های آنان باید مورد توجه جوامع مختلف و سیاست‌گذاران آنها قرار گیرد. در اسلام نیز به این مسأله اشاره شده که زن علاوه بر مسئولیت اداره خانه و تربیت فرزندان که از مهم‌ترین وظایف اوست، در بسیاری از مسئولیت‌های اجتماعی با مردان شریک است.

هر تبعیضی آسیب‌زننده است

نظریه وکیل

فاطمه قناد، دانشیار دانشگاه علم و فرهنگ جهاد دانشگاهی و وکیل متخصص دعاوی سایبری در خصوص

جایگاه زنان در شغل و کالت و مباحث مربوط به تبعیض‌های جنسیتی می‌گوید: از منظر سیاست تقنینی حاکم بر نظام حقوقی ایران و از منظر مقررات حاکم بر حوزه وکالت، تبعیض جنسیتی خاصی در رابطه با زنان پیش‌بینی نشده و علی‌الاصول تمام کسانی که پروانه وکالت دادگستری دارند، می‌توانند در محاکم حاضر شده و وکالت در هر پرونده‌ای را که تمایل به طرح یا دفاع از آن دارند، بر عهده بگیرند.

وی ادامه می‌دهد: به عبارت دیگر از این حیث، تفاوت مقررگذاری در امر وکالت میان زنان و مردان وکیل وجود ندارد و هر گروه براساس دانش، تجربه، تمایل و انتخاب خود می‌تواند در حوزه‌های تخصصی مربوطه فعالیت کند اما این‌که با در نظر گرفتن فرهنگ موجود در جامعه و با در نظر گرفتن سیاست‌های عملی و اجرایی حاکم بر نظام حقوقی، در عمل چقدر امکان اعمال این حق بر عدم تبعیض و استیفای حقوق ناشی از برابری جنسیتی در امر وکالت دادگستری وجود دارد، مسأله‌ای چالش‌برانگیز است و نیاز به مذاقه دارد. آنچه می‌خواهم به طور دقیق به آن اشاره کنم این است که در حوزه قانون‌گذاری تبعیضی پیش‌بینی نشده ولی در حوزه اجرا ممکن است تبعیض‌هایی پدیدار شوند.

دانشیار دانشگاه علم و فرهنگ جهاد دانشگاهی اضافه می‌کند: از آنجا که هر تبعیضی آسیب‌زننده است، مسلمانان جنسیت‌گرایی در حوزه عملکرد وکلای دادگستری می‌تواند برای کسانی که موضوع تبعیض منفی قرار گرفته‌اند، ضررهایی ایجاد کند. این‌که گاه ممکن است وکالت برخی پرونده‌ها به وکلای زن واگذار نشود، مسلمانان چنین تبعیضی هیچ پایگاه قانونی ندارد و فرهنگ اجرایی جامعه این تفاوت راهبردی را رقم زده است. این موضوع که موکلین تمایل نداشته باشند پرونده خود را به وکلای زن بسپارند یا ترجیح دهند که یک وکیل مرد پیگیر کارهای حقوقی‌شان باشد مسأله کاملاً سلیقه‌ای مبتنی بر فرهنگ جامعه است که می‌تواند به مرور زمان اصلاح شود. البته این یک قاعده عمومی نیست و در بسیاری موارد مشاهده می‌شود برخی از موکلین، با خاطره خوشایندی که از وجدان کاری بالا و دقت و دلسوزی زنان و

انجام این وظایف، زنان را از حصار خانه به عرصه اجتماع بیرون می‌کشد و باعث می‌شود اثرگذاری بیشتری روی جامعه ورشد و توسعه آن داشته باشند. بنابراین نمی‌توان زنان را تنها به زندگی در چارچوب خانه محدود کرد و با فرهنگ‌سازی در سطح کشور می‌توان زمینه‌ای فراهم کرد که جامعه از نگاه جنسیتی به زن دست بردارند. مسئولان و صاحب‌نظران باید بستری ایجاد کنند تا زنان به جایگاه واقعی خود در جامعه دست یابند و برابری را در تمام بخش‌ها و مشاغل تحقق بخشند.

در نظام جمهوری اسلامی ایران، زنان از همان حقوقی برخوردارند که مردان از آنها بهره‌مند هستند. حق تحصیل، اشتغال، مالکیت، رأی دادن و... از جمله حقوقی است که در این جامعه به زنان داده شده و به نوعی می‌توان گفت در هر زمینه‌ای که مردان حق دارند، زنان نیز از آن هم برخوردارند.

بنابراین، نمی‌توان با دیدگاهی تبعیض‌آمیز به زن و جایگاه آن در جامعه نگریت و اساساً این نوع نگاه، ریشه در سطح پایین فرهنگی داشته که به اصلاح نیاز دارد و چه بسا که در بحث آموزش و تعلیم و تربیت باید از ابتدا روی این مسأله تأکید داشت و نسل جوان را با طرز فکر برابری جنسیتی پرورش داد و به مرور ریشه چنین تبعیضاتی را در جامعه خشکاند.

به طور قطع، اشتغال زنان در جامعه به شکوفایی بخشی از هویت و استعداد آنان منجر می‌شود و نیروی محرکه مهمی برای توسعه اقتصادی جامعه به حساب می‌آید. البته که زنان شاغل با نگاه‌های قضاوت‌گر و تعصبی روبرو هستند که آسیب‌هایی جدی به تلاش‌های آنها وارد می‌کند. معمولاً حفظ تعادل بین زندگی شخصی و شغلی با مشکلاتی مواجه است اما اکثر زنان این قدرت را دارند که

پیگیری‌های مستمر ایشان در پرونده‌ها تجربه کرده‌اند، ترجیح می‌دهند کار خود را به وکلای زن واگذار کنند.

این وکیل متخصص دعاوی سایبری بیان می‌کند: در بسیاری از پرونده‌های خانوادگی ملاحظه می‌شود که موکلین زن تمایل دارند یک وکیل بانو، کار ایشان را پیگیری کند و با او احساس همسویی و همفکری بیشتری دارند. مثال‌های از این قبیل بسیار است و از آنجا که سپردن کار به وکیل تماماً به انتخاب‌های موکلین وابسته است، به نظر می‌رسد روندهای جامعه به سویی در حال پیشروی است که وکلای زن روزه‌روز جایگاه خود را بازسازی کنند.

وی در خصوص علت ترک حرفه وکالت از سوی برخی زنان وکیل، می‌گوید: بار سنگین مسئولیت پرونده‌های موکلین گاهی فشار عصبی مضاعف برای بانوان وکیل ایجاد می‌کند که ممکن است باعث استهلاک روحی و دردهایی از نظر جسمی شود و توصیه‌های پزشکی مبنی بر سبک کردن فشار کاری یا حتی ترک آن وجود داشته باشد؛ به‌ویژه در جامعه‌ای که بانوان معمولاً وظایف زیادی در منزل در رابطه با تدبیر امور همسر و فرزندان بر عهده دارند که خود یک شغل تمام وقت تلقی می‌شود. به عبارت دیگر، بانوان وکیل باید

نه تنها سازوکارهایی ایجاد کنند تا امور خانه را به خوبی مدیریت کنند، بلکه فشارهای مرتبط با پرونده‌هایی که به جان، مال و آبروی مردم مربوط می‌شود را نیز به جان بخرند. این فشارها ممکن است باعث فرسودگی جسمی و روحی بیشتری در آنان شود. من نیز مانند سایر بانوان وکیل با چالش‌هایی در تلاش برای ایجاد تعادل میان زندگی شخصی و حرفه‌ای مواجه بوده‌ام. به نظر من این مشکل، مختص شغل وکالت نیست و بسیاری از بانوان شاغل در حوزه‌های مختلف تخصصی مختلف با آن روبرو هستند.

قناد در پاسخ به این‌که آیا بانوان وکیل در حوزه وکالت دست‌کم گرفته می‌شوند یا خیر، اظهار می‌کند: این مسأله نیز تابعی از فرهنگ جامعه است و به تمایل موکلین و فرآیندهای حاکم بر انتخاب وکیل از سوی ایشان بازمی‌گردد.

دکتر فاطمه قناد:

برخی از موکلین، با خاطره خوشایندی که از وجدان کاری بالا زنان و پیگیری‌های مستمر ایشان در پرونده‌ها تجربه کرده‌اند، ترجیح می‌دهند کار خود را به وکلای زن واگذار کنند